

sión e crítica e mais a asunción da necesaria xerarquía e orde no traballo que require calquera proxecto audiovisual.

9. Ser capaz de expresarse mediante o uso de mecanismos audiovisuais.

Con este criterio búscase valorar o grao de madurez que vai adquirindo o alumnado para facer uso dos medios audiovisuais na creación de mensaxes que lle permitan expresarse nun medio en continua expansión.

10. Coñecer e apreciar as producións de imaxe fixa e audiovisuais creadas no ámbito físico e cultural da Comunidade Autónoma de Galicia.

Este criterio busca descubrir o coñecemento que ten o alumnado do acervo cultural galego, tanto o clásico coma o emerxente, nos medios audiovisuais e de imaxe fixa.

Orientacións metodolóxicas.

-Promover a interacción entre o alumnado e o profesorado para crear un ambiente de cooperación e participación que favoreza a comunicación e o intercambio de ideas.

-Planificación de actividades que permitan que o alumnado poida expresarse de xeito persoal dentro dun marco ben definido, con obxectivos e criterios claros en todo momento.

-Adaptar os obxectivos e contidos da materia aos intereses e capacidades de cada alumna e alumno.

-Potenciar a mirada crítica, de xeito que as alumnas e os alumnos poidan ser conscientes dos recursos empregados nas mensaxes audiovisuais e poidan construír a súa propia opinión sen interferencias externas, como persoas maduras e responsables.

-Empregar e fomentar o uso das TIC, de xeito informativo e de xeito expresivo.

-Realizar actividades que teñan como resultado un produto final completamente terminado, de calidade e apto para ser presentado.

-Potenciar a sensibilidade artística e estética e os valores positivos propios dunha sociedade harmoniosa e equilibrada.

DEBUXO ARTÍSTICO I E II

Introdución.

O debuxo é un medio de comunicación que xorde como resposta do ser humano ao contorno con que se relaciona. Non o debemos entender como un simple paso de cara á creación da obra de arte, pois tamén é un medio que lle permite ao ser humano expresar as súas ideas, sensacións e sentimentos.

Na sociedade contemporánea a imaxe é un dos medios de expresión máis comúns e universais, que consegue ir máis aló das fronteiras establecidas pola linguaxe da fala, permitindo transmitir ideas a través da linguaxe gráfica. A súa importancia queda patente desde o momento en que consegue converter boa

parte das súas creacións en iconas que pasan a formar parte do patrimonio cultural da humanidade.

Para poder organizar do xeito máis conciso posible esta materia, o currículo de debuxo artístico estruturase en dous anos consecutivos, formulando os seus contidos en diferentes bloques baseados na dobre articulación en que tradicionalmente se estrutura a función do debuxo, o debuxo narrativo e o descritivo.

Apuntalar uns coñecementos prácticos e teóricos sobre estes dous niveis non implica a exclusión doutros (o debuxo de ilustración, o debuxo de ornamentación, o debuxo de expresión), senón que fai referencia á orientación primordial destes dous bloques, sen que por iso desatendamos os outros niveis nun plano secundario. Esta estrutura obedece á necesidade proxectiva e expresiva da materia de debuxo, pensada para dotar o alumnado dunha poderosa ferramenta de ideación e expresión, tanto a través da proxección da idea mental, como a través da observación do mundo sensible, como fonte moi probable deste mundo de ideas.

A materia do primeiro curso estruturase principalmente en bloques de coñecemento dos elementos que constitúen a forma e a súa articulación e organización no espazo, e de xeito máis superficial a interpretación e percepción da cor.

Na materia de segundo afóndase no estudo de relacións estruturais entre as formas e as súas variables espaciais e lumínicas. Explícase o sentido do debuxo desde distintas intencións comunicativas e desenvólvese o uso correcto dos seus instrumentos e materiais.

Engadimos un bloque final especificamente dedicado á representación da figura humana, tradicionalmente tema principal de atención ao longo da historia da arte, non só como referente estético de cada unha das súas etapas, senón como referencia de medida e relación entre a persoa e a súa propia produción.

A finalidade desta materia é a de fomentar o desenvolvemento da sensibilidade artística e a creatividade do alumnado, incorporando intencións expresivas á súa linguaxe plástica ademais dos recursos procedementais propios da técnica do debuxo. Así mesmo, o estudo desta materia deberá contribuír a estimular a sensibilización estética e a comprensión da obra artística, para achegarse con interese e baixo un criterio propio á historia da arte.

Obxectivos.

A ensinanza do debuxo artístico no bacharelato terá como finalidade o desenvolvemento das seguintes capacidades:

1. Coñecer e distinguir os elementos básicos que configuran a forma e empregalos correctamente na representación de obxectos e estruturas.
2. Aprehender a estrutura interna dos obxectos que se representan e interpretala graficamente.

3. Distinguir os datos esenciais que configuran a forma, prescindindo dos detalles superfluos ou decorativos e atendendo ás proporcións das distintas partes que a configuren para debuxar estruturas formais.

4. Utilizar e desenvolver a memoria visual e a retentiva para elaborar imaxes, tanto desde un punto de vista obxectivo como subxectivo.

5. Utilizar a observación e o estudo directo das formas da natureza como fonte de reflexión para representacións de carácter subxectivo.

6. Interpretar unha forma ou conxunto de formas con diferentes intencións comunicativas ou expresivas.

7. Coñecer e aplicar a terminoloxía básica, así como os materiais, técnicas e procedementos adecuados á finalidade pretendida, adoptar criterios persoais e proceder de xeito racional na resolución das propostas de traballo.

8. Coñecer e utilizar os fundamentos teóricos da cor e o seu uso nas creacións plásticas de xeito razoado e expresivo.

9. Achegar nos debuxos solucións expresivas de carácter subxectivo, como medio para desenvolver a sensibilidade estética, a creatividade e o pensamento.

10. Coñecer os fundamentos compositivos e aplicalos en obras propias e na análise de obras alleas.

DEBUXO ARTÍSTICO I

Contidos.

A forma. Percepción e descrición.

-Elementos básicos na configuración da forma. A liña como elemento configurador.

-A perspectiva intuitiva e a súa aplicación no debuxo artístico.

A definición do volume.

-A mancha como elemento configurador do volume. O claroscuro.

-A construción das sombras. Valores tonais.

-A iluminación. Tipos de luz e o seu comportamento.

A organización do cadro.

-Composición intuitiva. O concepto de equilibrio visual.

-Psicoloxía da forma. As leis visuais que rexen as relacións entre as formas do cadro.

O sentido do debuxo.

-Diferentes modos de ver e debuxar. Debuxo e función.

-A expresión da subxectividade.

A cor. Percepción e interpretación.

-Teoría da cor. Natureza. Dimensións e comportamento da cor.

-Expresividade da cor.

Introdución aos materiais e ás técnicas do debuxo.

-Materiais, útiles e soportes básicos.

-Introdución ás técnicas secas e á súa aplicación.

Criterios de avaliación.

1. Utilizar adecuadamente a terminoloxía específica dos distintos contidos da materia e utilizar correctamente os procedementos e materiais propostos.

Valorarase a capacidade de seleccionar, relacionar e empregar a terminoloxía e os diversos materiais, adecuándoos á consecución do obxectivo plástico desexado.

2. Describir graficamente as formas, prestando especial atención ás súas organizacións estruturais.

Este criterio valora o desenvolvemento da capacidade cognitiva e dedutiva, baseada na observación da estrutura das formas, e o grao de destreza obtido na consecución da representación dun obxecto con coherencia tanto formal como cromática. O alumnado ten que reflectir a pluralidade formal existente na natureza de xeito claro e estruturado.

3. Describir graficamente obxectos do contorno, distinguindo neles elementos básicos da configuración da súa forma.

Este criterio pretende comprobar o desenvolvemento da capacidade de observación, análise, reflexión e destreza para valorar a capacidade de estudo e expresión gráfica da información visual que recibimos.

4. Representar con intención descritiva e mediante o uso da liña formas tridimensionais sobre o plano, con atención á proporción e ás deformacións perspectivas sinxelas.

Búscase con este criterio valorar a capacidade de analizar a forma a través da liña, describíndoa graficamente e utilizando as bases da perspectiva intuitiva con maior ou menor detalle.

5. Analizar a influencia da luz sobre obxectos de marcado carácter volumétrico por medio de liña e mancha e representalos tendo en conta os distintos valores tonais.

Neste criterio valórase a grao de consecución do gradiente que modele as superficies representadas desde o punto de vista lumínico, cromático e textural. Para conseguir este fin demostrárase tanto o coñecemento como a correcta utilización dos medios plásticos necesarios e máis adecuados.

6. Demostrar e aplicar o coñecemento das leis básicas da percepción visual.

Con este criterio trátase de valorar a capacidade do alumnado para plasmar nun espazo gráfico bidi-

mensional unha composición de lectura correcta e plasticamente expresiva, froito do coñecemento das leis de percepción visual.

7. Demostrar o coñecemento dos fundamentos da teoría da cor, as súas dimensións e o seu comportamento e expresividade, a través de modelos propostos baixo diferentes condicións lumínicas.

Este criterio permite avaliar o grao de coñecemento adquirido sobre teoría da cor. Así mesmo, valorarase a comprensión e asimilación destes coñecementos para a súa aplicación práctica con fins expresivos.

DEBUXO ARTÍSTICO II

Contidos.

A forma. Análise e modificación da forma.

- Percepción e descrición obxectiva da forma.
- Modelo analítico e modelo sintético.
- Retentiva e memoria visual. Consideracións mnemotécnicas.
- Variacións da aparencia formal respecto ao punto de vista perceptivo.
- A representación da forma con fins expresivos.

A expresión da subxectividade.

- A psicoloxía da forma e a composición. Estudo e aplicación dos elementos compositivos que rexen a intención expresiva das creacións plásticas.
- Comportamento e interrelación de formas tridimensionais no espazo.
- Valor expresivo da luz e da cor.
- A ruptura da tradición figurativa e o nacemento de novas interpretacións da realidade.

O corpo humano como modelo.

- Análise da figura humana. Relacións de proporcionalidade.
- Nocións básicas de anatomía artística.
- Estudo e representación do movemento na figura humana.
- Antropometría. Relacións da figura humana co espazo arquitectónico e co contorno natural.

Materiais e as técnicas do debuxo. Ampliación de coñecementos.

- Técnicas secas máis comúns e a súa aplicación.
- Introdución ás técnicas húmidas e á súa aplicación.

Criterios de avaliación.

1. Saber interpretar unha mesma forma ou obxecto en diversos niveis icónicos en función das distintas intencións comunicativas utilizando correctamente a terminoloxía específica, materiais e procedementos correspondentes.

Con este criterio preténdese valorar a capacidade de percibir visualmente as formas e representalas

axustándoas ao carácter e á finalidade comunicativa pretendida, así como a elección e aplicación adecuada da técnica e dos materiais seleccionados.

2. Realizar debuxos descritivos de formas naturais e saber modificalas posteriormente segundo a súa intención comunicativa.

Con este criterio valorarase a captación dos aspectos esenciais de formas naturais e as súas partes máis representativas e a súa posterior modificación formal en función das distintas intencións comunicativas.

3. Representar graficamente as diferentes aparencias dun obxecto tendo en conta a súa orientación respecto do punto de vista da persoa observadora.

Mediante este criterio valorarase a capacidade para debuxar os cambios de aparencia dunha forma atendendo aos puntos de vista habituais e non habituais.

4. Representar graficamente conxuntos de volumes xeométricos ou doutra natureza, aplicando os coñecementos de proporción e deformacións perspectivas.

Preténdese valorar con este criterio o desenvolvemento da capacidade de representar as proporcións relativas dos volumes e os efectos provocados pola posición dos mesmos no espazo.

5. Describir graficamente, de forma lineal, clara e explicativa, o esencial de formas retidas na memoria despois de ser observadas brevemente.

Trátase de avaliar con este criterio o desenvolvemento da capacidade de memorización e retentiva visual e a representación sintética das formas observadas.

6. Debuxar a figura humana atendendo principalmente á relación de proporcións e á expresividade do movemento.

Trátase de avaliar con este criterio os coñecementos básicos de anatomía humana, as proporcións entre as distintas partes que a compoñen, a súa posición e a súa relación co espazo.

7. Representar graficamente o contorno máis próximo co fin de expresar termos espaciais e efectos perspectivísticos de profundidade, así como a valoración de proporcións e contrastes lumínicos.

Valorarase con este criterio a elección intencionada e selectiva dos datos formais que expresen graficamente as formas e o espazo dos contornos elixidos, superando o rigor e exactitude dos sistemas de representación técnicos.

8. Coñecer e apreciar a evolución da interpretación das formas nas vangardas artísticas do século XX.

Con este criterio preténdese sensibilizar o alumnado na valoración e actuación crítica ante as diferentes expresións artísticas producidas durante o século pasado.

Orientacións metodolóxicas.

Como liñas metodolóxicas no desenvolvemento deste currículo, propóñense, entre outras:

-Relacionar a teoría coa práctica, buscando a aplicación do aprendido.

-Traballar con casos prácticos encamiñados á resolución de problemas reais, presentes na vida cotiá.

-Propiciar o traballo en grupo, respectando a iniciativa e creatividade de cada unha das persoas que o compoñen.

-Uso das novas tecnoloxías da información e comunicación, tanto para a busca e selección de informacións específicas como para a elaboración de proxectos creativos.

-Potenciar a flexibilidade na elección de tratamentos ou recursos gráficos na resolución de proxectos.

-Incidir na necesidade do esforzo e tenacidade para o logro de destrezas e precisión nos obxectivos previstos.

DEBUXO TÉCNICO I E II**Introdución.**

Desde a antigüidade o ser humano utilizou o debuxo como un medio de representación con que comunicarse e expresarse. O debuxo técnico, cos seus primeiros pasos que se remontan máis de 2.000 anos na historia, representa aquela parte do debuxo que trata de darnos unha visión da realidade da forma máis fiable posible fronte ao debuxo artístico que busca comunicar ideas e sensacións.

O debuxo técnico tal como o entendemos na actualidade nace nos albores do século XIX e toma corpo con achegas posteriores tan decisivas coma a xeometría descritiva, que facilita a representación de formas tridimensionais sobre superficies bidimensionais, e a normalización, aquel conxunto de regras e preceptos que garante o proceso de planificación, elaboración, aplicación e mellora das distintas actividades relacionadas co deseño e a fabricación do produto.

Tradicionalmente os contidos desta materia agrúpanse en tres grandes seccións, sempre relacionadas entre si, aínda que con entidade propia: a xeometría métrica aplicada, utilizada para resolver problemas xeométricos e de configuración de formas planas; a xeometría descritiva, que nos axuda a representar sobre un soporte plano o debuxo de formas e corpos volumétricos; e a normalización, que ten por obxectivo unificar os criterios da representación gráfica.

No desenvolvemento das actividades profesionais que se relacionan co debuxo técnico, cada vez cobra máis forza o uso das novas tecnoloxías, polo que hoxe en día os deseños curriculares tratan de recoller o uso de programas asistidos por ordenador. Con todo, o seu uso non debe ser entendido como un contido curricular máis, senón como unha ferramenta de axuda nun futuro exercicio profesional e no ámbito educativo.

Obxectivos.

A ensinanza do debuxo técnico no bacharelato terá como finalidade o desenvolvemento das seguintes capacidades:

1. Utilizar adecuadamente e con destreza tanto os instrumentos como a terminoloxía específica do debuxo técnico.

2. Valorar a importancia que ten o correcto acabado e a presentación do debuxo no referido á diferenciación dos distintos trazos que o configuran, a súa exactitude e a limpeza e o coidado do soporte.

3. Considerar o debuxo técnico como unha lingua-xe científica, valorando a necesidade de coñecer a súa sintaxe para poder expresar e comprender a información.

4. Coñecer e comprender os principais fundamentos da xeometría métrica aplicada para resolver problemas de configuración e descrición de formas no plano.

5. Comprender e empregar os sistemas de representación para resolver problemas xeométricos no espazo e representar figuras tridimensionais no plano.

6. Valorar a universalidade da normalización no debuxo técnico e aplicar as principais normas UNE e ISO referidas á obtención, posición e acoutamento das vistas das formas descritas.

7. Conseguir a destreza e a rapidez necesarias ao empregar o esbozo e a perspectiva a man alzada como medios de expresión gráfica.

8. Planificar e reflexionar sobre o proceso de realización de calquera construción xeométrica tanto de forma individual como colectiva, sendo capaces de establecer con flexibilidade e responsabilidade as relacións necesarias naquelas actividades que requiran dun traballo colectivo.

9. Integrar os coñecementos de debuxo técnico dentro dos procesos tecnolóxicos e en aplicacións da vida cotiá, revisando e valorando o estado de consecución do proxecto ou actividade sempre que sexa necesario.

10. Interesarse polas novas tecnoloxías e os programas de deseño, utilizando e valorando as súas posibilidades na elaboración dos planos técnicos dun proxecto.

DEBUXO TÉCNICO I**Contidos.****Arte e debuxo técnico.**

-Orixe e principais feitos da historia do debuxo técnico.

-A xeometría na arte.

-A estética do debuxo técnico.

Debuxo xeométrico.

-Trazados elementais.

-Proporcionalidade e semellanza. Escalas.